

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی

موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

مصوب ۱۳۹۰/۴/۱۵

و اصلاحیه‌های ۱۳۹۳/۹/۵، ۱۳۹۴/۱۰/۲۳ و ۱۴۰۳/۱۱/۱۶

شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران

در اجرای مفاد ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران (جامعه) و به منظور سامان‌بخشی تعاملات درون و برون‌سازمانی مؤسسات حسابرسی عضو، آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی که در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۲۷ به تصویب شورای عالی رسیده است، به شرح زیر اصلاح می‌گردد.

فصل اول

کلیات

ماده ۱

با توجه به وظایف جامعه طبق قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به‌عنوان حسابدار رسمی و ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی آن، مؤسسات حسابرسی عضو جامعه، مسئولیت خطیری در اعتباربخشی، اطمینان‌افزایی و شفافیت اطلاعات ارائه شده به نظام اقتصادی کشور برای تصمیم‌گیری دارند و باید با پایبندی خود به اخلاق و رفتار حرفه‌ای، مقررات جامعه حسابداران رسمی ایران مشتمل بر مفاد این آیین‌نامه اجرایی، این مسئولیت را پاسداری کنند.

ماده ۲

مؤسسه حسابرسی پس از صدور مجوز تأسیس توسط جامعه حسابداران رسمی ایران، برطبق مقررات به‌عنوان مؤسسه انتفاعی غیرتجاری ثبت می‌شود. مؤسسات حسابرسی، به‌عنوان شاکله اصلی جامعه حسابداران رسمی ایران، نقش با اهمیتی در زمینه دستیابی به اهداف جامعه دارند، بنابراین، پایبندی شرکای آنها به مقررات، اهمیت ویژه‌ای می‌یابد. کسب، حفظ و ارتقای صلاحیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی عضو جامعه و شرکای آنها، عامل بقای حرفه و عامل اصلی در جلب اعتماد جامعه اقتصادی کشور است. جامعه حسابداران رسمی ایران و مؤسسات حسابرسی عضو آن، موظفند با همکاری یکدیگر در این زمینه تلاش کنند. این موضوع، بخشی از خط‌مشی جامعه حسابداران رسمی ایران است.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی
موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۳

مؤسسه حسابرسی، مؤسسه‌ای است که به منظور انجام خدمات حسابرسی، بازرسی قانونی و سایر خدمات تخصصی و حرفه‌ای مندرج در بند "ت" ماده یک اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران به شرح زیر حداقل توسط سه نفر حسابدار رسمی شاغل تشکیل می‌شود:

- (۱) خدمات حسابرسی از جمله انواع حسابرسی و بررسی اجمالی صورت‌های مالی، روش‌های توافقی رسیدگی، رسیدگی به اطلاعات مالی آتی، حسابرسی خاص (ویژه)، حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، حسابرسی بیمه‌ای.
- (۲) بازرسی قانونی (از جمله افزایش سرمایه)
- (۳) مشاوره مدیریت مالی
- (۴) طراحی و پیاده‌سازی سیستم مالی
- (۵) حسابرسی داخلی
- (۶) خدمات مالی و حسابداری و مالیاتی
- (۷) نظارت بر تصفیه
- (۸) داوری مالی
- (۹) ارزیابی سهام و سهم‌الشرکه
- (۱۰) امین و متولی صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- (۱۱) خدماتی که توسط دادگاه‌ها و مراجع قضایی در چارچوب موارد فوق‌الذکر ارجاع و توسط حسابدار رسمی پذیرفته می‌شود.
- (۱۲) سایر مواردی که توسط شورای عالی جامعه حسابداران رسمی اعلام و تأیید می‌شود.

تبصره: ارائه هرگونه خدماتی غیر از خدمات اطمینان‌بخش به استثنای انجام روش توافقی با ماهیت حسابرسی و با نظارت هیأت مدیره جامعه توسط مؤسسه به صاحبکار حسابرسی و آن دسته از بنگاه‌های وابسته آن که صاحبکار حسابرسی بر آن‌ها کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه دارد یا با آن‌ها تحت کنترل مشترک است، مجاز نیست.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی
موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۴

- مؤسسه حسابرسی حداقل توسط سه نفر حسابدار رسمی شاغل به عنوان “شریک” تشکیل می‌شود.
- تبصره ۱:** حسابداران رسمی پس از معرفی کتبی از سوی هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی به جامعه، در صورت صدور احکام مدیریت توسط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه یا سازمان حسابرسی، به‌عنوان “مدیر حسابرسی” شناخته می‌شوند. حسابدار رسمی پس از احراز شرایط “مدیر حسابرسی”، چنانچه حداقل سه سال سابقه کار تمام وقت نزد مؤسسات حسابرسی و یا سازمان حسابرسی با سمت “مدیر حسابرسی” یا “سرپرست ارشد حسابرسی” داشته باشند، واجد شرایط لازم به عنوان “شریک” در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه می‌باشند.
- تبصره ۲:** حسابداران رسمی که سوابق آنها در سطح مدیر حسابرسی کمتر از میزان مقرر در صدر این ماده باشد، می‌توانند به صورت استخدام تمام‌وقت در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه و یا سازمان حسابرسی، کسری سوابق مذکور را تکمیل نمایند.
- تبصره ۳:** حداقل سهم‌الشرکه می‌بایست به‌گونه‌ای تعیین گردد که هر شریک حداقل دارای ۱۰ درصد سهم‌الشرکه دارنده بالاترین سهم‌الشرکه مؤسسه باشد.
- تبصره ۴:** شرکای مؤسسه حسابرسی در مقابل فعالیت‌های مؤسسه و اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی دارند.
- تبصره ۵:** شرکاء و مدیران مؤسسه باید در مؤسسه، شعب و دفاتر آن حضور داشته باشند و با توجه به مقررات مربوط به حسابداران رسمی شاغل، حق اشتغال به هیچ شغلی اعم از موظف یا غیرموظف را ندارند، مگر اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و سایر مشاغل آموزشی، تدریس پاره‌وقت، عضویت در کمیته‌های تخصصی، کارگروه‌ها و هیأت‌های تخصصی و عضویت در شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران به‌صورت پاره‌وقت.
- تبصره ۶:** انجام خدمات حرفه‌ای توسط هر یک از شرکای مؤسسات حسابرسی عضو جامعه با تصویب هیأت مدیره مؤسسه به‌عنوان کارشناس رسمی دادگستری که از طریق مراجع قضایی محول می‌شود مشروط به ثبت درآمد ناشی از ارائه خدمات و قبول مقررات نظارتی جامعه، از مصادیق خدمات غیرحرفه‌ای تلقی نمی‌گردد. ارائه خدمات حرفه‌ای برای سایر متقاضیان (غیر از مراجع قضایی)، که توسط حسابدار رسمی به‌عنوان کارشناس رسمی دادگستری پذیرفته می‌شود باید از طریق انعقاد قرارداد با مؤسسه حسابرسی مربوط صورت گیرد.
- تبصره ۷:** هیچ‌یک از شرکا نمی‌تواند تمام یا قسمتی از سهم‌الشرکه خود و حقوق ناشی از آن را مقید سازد، یا به وثیقه بگذارد. با تصویب مجمع شرکا، سهم‌الشرکه تنها به حسابداران رسمی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران قابل انتقال است.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

فصل دوم

روابط مؤسسات حسابرسی با جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۵

مؤسسات حسابرسی که بر اساس مفاد ماده (۲۵) اساسنامه جامعه تشکیل می‌شوند، عضو جامعه‌اند و بر اساس مفاد ماده (۲۷) اساسنامه جامعه موظفند کلیه مقرراتی را که در مورد تشکیل، اداره و نحوه فعالیت آنها، توسط جامعه وضع شده یا می‌شود، رعایت کنند.

تبصره ۱: عدم رعایت مقررات و ضوابط مصوب شورای عالی و عدم ارائه مدارک و اطلاعات درخواستی جامعه در مهلت مقرر، به‌عنوان تخلف از مقررات محسوب می‌شود.

تبصره ۲: در مواردی که مهلت‌های زمانی در مقررات و ضوابط جامعه معین و مشخص نشده باشد، حداقل زمان مقرر برای درخواست مدارک و اطلاعات از مؤسسات حسابرسی و اعضای جامعه نباید کمتر از ۲ روز کاری باشد. شرایط درخواست و ابلاغ موضوعات توسط ارکان جامعه به مؤسسات حسابرسی و اعضای جامعه تابع مفاد مواد ۴۴۴ و ۴۴۵ قانون آیین دادرسی مدنی می‌باشد.

ماده ۶

جامعه پس از اطمینان یافتن از وجود دفتر کار مناسب و امکانات لازم در چارچوب ضوابط مصوب هیأت مدیره نسبت به تأیید اساسنامه مؤسسات در حال تأسیس و صدور پروانه کار اقدام می‌نماید.

تبصره: انجام فعالیت حرفه‌ای در مکانی به‌جز مرکز مؤسسه تحت عناوینی مانند شعبه، دفتر، نمایندگی داخل و خارج کشور و یا هر عنوان دیگر، در صورتی مجاز خواهد بود که این موضوع در اساسنامه مؤسسه پیش‌بینی شده و تحت نظر یکی از شرکا یا مدیران در استخدام مستقر در محل و با اعلام کتبی موضوع به جامعه اداره شود نحوه فعالیت آن‌ها مطابق آیین‌نامه مصوب شورای عالی جامعه (موضوع تبصره ماده (۴) اساسنامه نمونه مؤسسات حسابرسی) تعیین می‌شود.

ماده ۷

هرگاه مؤسسه‌ای بیش از مدت ۶ ماه از تاریخ اخطار جامعه، دفتر کار مناسب برای فعالیت حرفه‌ای در اختیار نداشته باشد، شرکای مؤسسه می‌بایست حداکثر تا پایان ماه بعد نسبت به رفع اشکال اقدام نمایند در غیر این صورت، پروانه کار صادر شده برای مؤسسه ابطال می‌گردد. بدیهی است صدور مجدد پروانه کار، مستلزم طی مراحل اخذ پروانه کار جدید می‌باشد.

تبصره ۱: تعهدات حرفه‌ای مؤسسه در این خصوص بعد از ابطال پروانه کار مؤسسه حسابرسی با نظارت جامعه (طبق مفاد قرارداد) انجام می‌پذیرد.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

تبصره ۲: مهلت پیش‌بینی شده در این ماده با ارائه توجیهاات حداکثر تا ۲ ماه توسط هیأت مدیره جامعه قابل تمدید می‌باشد.

ماده ۸

در اجرای تبصره یک ماده (۲۷) اساسنامه جامعه، مؤسسات حسابرسی موظفند ظرف مدت یک هفته پس از انعقاد قرارداد، اطلاعات مربوط به قراردادهای منعقد شده در ارتباط با فعالیت‌های حرفه‌ای موضوع فعالیت مؤسسه را طبق فرم مربوط به جامعه ارسال نمایند.

ماده ۹

در اجرای تبصره (۴) ماده (۲۷) اساسنامه جامعه، مؤسسات حسابرسی موظفند یک نسخه از گزارش‌های حسابرسی خود را از جمله حسابرسی صورت‌های مالی، حسابرسی مالیاتی و حسابرسی ویژه و ارزیابی سهام را ظرف مدت یک هفته پس از تاریخ صدور به صورت الکترونیکی به جامعه ارسال نمایند.
تبصره: در نمونه قراردادهای حسابرسی که توسط جامعه تهیه شده است، ارائه یک نسخه از گزارش‌های حسابرسی به جامعه پیش‌بینی شده و استفاده از قراردادهای مزبور برای مؤسسات حسابرسی الزامی می‌باشد.

فصل سوم

روابط مؤسسات حسابرسی عضو با یکدیگر

ماده ۱۰

مؤسسات حسابرسی عضو می‌توانند به صورت مشترک نسبت به انعقاد قرارداد و انجام کار اقدام نمایند. انجام دادن کار مشترک، منوط به انعقاد قرارداد کتبی بین دو یا چند مؤسسه حسابرسی و مشخص شدن حدود کار و وظایف هر مؤسسه است. کلیه شرکای دو یا چند مؤسسه طرف قرارداد، در کار انجام شده مسئولیت تضامنی دارند.

ماده ۱۱

واگذاری تمام یا بخشی از خدمات حرفه‌ای حسابرسی توسط مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی به مؤسسات حسابرسی و حسابداران شاغل انفرادی دیگر ممنوع است. همچنین پذیرش تمام یا بخشی از خدمات حرفه‌ای توسط مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی از مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی دیگر ممنوع است.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۱۲

هرگونه استفاده موقت از خدمات حرفه‌ای کارکنان مؤسسات حسابرسی دیگر صرفاً با توافق کتبی دو مؤسسه حسابرسی ذی‌ربط و حداکثر برای مدت ۶ ماه در هر سال به صورت متناوب یا متوالی مجاز است.

ماده ۱۳

انجام کارهای تحقیقاتی، آموزشی و پژوهشی توسط مؤسسه حسابرسی و یا دو یا چند مؤسسه حسابرسی، با توافق کتبی طرفین مجاز است. مقررات خاص مربوط به این همکاری از قبیل چگونگی تخصیص امتیاز بین مؤسسات حسابرسی ذی‌ربط توسط هیأت مدیره جامعه حسابداران رسمی ایران تعیین خواهد شد.

ماده ۱۴

روابط حسابرس پیشین و حسابرس جایگزین و همچنین، روابط حسابرس اصلی و حسابرس بخش یا گروه تابع ضوابط آیین رفتار حرفه‌ای و استانداردهای حسابرسی است.

تبصره ۱: به‌منظور رعایت موازین حرفه‌ای در موارد تغییر حسابرس، لازم است حسابرس جایگزین پس از انجام مکاتبه با حسابرس قبلی در ارتباط با عدم وجود دلایل حرفه‌ای برای تغییر حسابرس، بودجه ریالی کار را با توجه به "آیین‌نامه روش تعیین حق‌الزحمه پایه خدمات" تعیین و در پرونده‌های خود مستند کند. در صورت کاهش حق‌الزحمه حسابرسی نسبت به سال قبل، باید مدارک، شواهد و مستندات کافی و لازم در خصوص دلیل کاهش حق‌الزحمه نیز جمع‌آوری و در سوابق پرونده جاری حسابرسی نگهداری و برای جامعه حسابداران رسمی ایران ارسال گردد.

تبصره ۲: پذیرش کار در جریان اعضای جامعه توسط سایر اعضا، ممنوع می‌باشد. در موارد استثنایی از جمله بند ۱۴-۲۱۰ و ۱۹-۲۱۰ آیین رفتار حرفه‌ای و با ارائه توجیهات لازم، انجام کار توسط حسابرس جایگزین با موافقت کتبی جامعه حسابداران رسمی ایران امکان‌پذیر است.

ماده ۱۵

به‌منظور رعایت شایسته آیین رفتار حرفه‌ای، استخدام کارکنان سایر اعضا توسط مؤسسات عضو جامعه باید با اطلاع از کارفرمای قبلی صورت گیرد. به هر حال استخدام کارکنان سایر اعضا بدون قطع رابطه کامل با کارفرمای قبلی وی و ارائه گواهی پایان کار، ممنوع است.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی
موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

فصل چهارم

روابط مؤسسات حسابرسی با حسابداران رسمی

ماده ۱۶

ارتباط مؤسسات حسابرسی با حسابداران رسمی شاغل به صورت یکی از موارد زیر برقرار خواهد شد:

الف) شراکت در مؤسسه حسابرسی،

ب) استخدام تمام وقت (حسابداران رسمی تحت استخدام).

شرکای مؤسسه باید مشارکت نامه‌ای با رعایت مقررات جامعه حسابداران رسمی تنظیم و مبادله و نسخه‌ای از آن را به جامعه حسابداران رسمی، ارسال نمایند. روابط بین شرکا تابع مفاد مشارکت‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۷

هرگونه اختلاف بین شرکا، شرکا با مؤسسه حسابرسی و مؤسسات حسابرسی با یکدیگر، مؤسسات حسابرسی با اعضای شاغل انفرادی و سایر اعضای شاغل در هر زمان از طریق مراجعه به داور مرضی‌الطرفین حل و فصل خواهد شد. در صورت عدم توافق هر یک از طرفین در مورد تعیین داور مرضی‌الطرفین، موضوع اختلاف از طریق ارجاع به هیأت داوری تعیین شده از طرف هیأت مدیره جامعه حسابداران رسمی ایران حل و فصل خواهد شد و طرفین حسب مورد ملزم به تمکین از رأی صادره توسط داور مرضی‌الطرفین یا جامعه خواهند بود.

فصل پنجم

روابط مؤسسات حسابرسی عضو با مؤسسات حسابرسی بین‌المللی

ماده ۱۸

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه می‌توانند با مؤسسات حسابرسی بین‌المللی مورد تأیید جامعه، قراردادهای همکاری منعقد کنند. این همکاری می‌تواند به صورت پذیرش انواع نمایندگی حرفه‌ای توسط مؤسسه حسابرسی، انعقاد قراردادهای بلند مدت همکاری و قراردادهای مشارکت موردی (در مورد تمام یا بخشی از خدمت حرفه‌ای خاصی که مشمول مفاد ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۴) قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به‌عنوان حسابدار رسمی نیست) انجام شود.

تبصره ۱: انجام همکاری مؤسسات حسابرسی عضو با مؤسسات حسابرسی بین‌المللی، تنها پس از انعقاد قراردادهای مربوط در صورتی که مغایر با قوانین و مقررات نباشد. مجاز است. نوع و حدود همکاری باید به اطلاع جامعه حسابداران رسمی ایران برسد.

تبصره ۲: بررسی پرونده‌های حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی توسط مؤسسات بین‌المللی طرف قرارداد، به‌منظور کنترل کیفیت، با رعایت اصول حرفه‌ای بلامانع است.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی
موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

فصل ششم

سایر موارد

ماده ۱۹

به منظور رعایت مفاد آیین‌نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای، مؤسسات حسابرسی عضو جامعه باید کارکنان حرفه‌ای ذی‌صلاح خود را با رعایت مقررات مربوط، برای شرکت در امتحانات به جامعه معرفی کنند و نتیجه (یا نتایج) امتحانات را با در نظر گرفتن سایر صلاحیت‌های حرفه‌ای در ارتقای آنان دخالت دهند.

تبصره: افراد غیرشاغل در مؤسسات حسابرسی که دارای صلاحیت‌های حرفه‌ای لازم برای شرکت در آزمون‌های رده‌بندی جامعه هستند نیز می‌توانند با درخواست کتبی در آزمون مربوطه شرکت نمایند.

ماده ۲۰

مؤسسات حسابرسی مکلفند کلیه وظایف قانونی در مورد مؤسسه، شرکا و کارکنان خود، از جمله قوانین و مقررات مربوط به مالیات‌ها، کار و تأمین اجتماعی را رعایت کنند.

ماده ۲۱

مؤسسات حسابرسی باید دارای آیین‌نامه رده‌بندی شغلی و آموزشی برای کارکنان حرفه‌ای خود باشند. در این مورد رعایت مقررات و مصوبات هیأت مدیره جامعه ضروری است.

ماده ۲۲

کسب حداقل امتیازات مصوب کنترل وضعیت مؤسسه و کنترل کیفیت کار، الزامی می‌باشد و در صورت عدم کسب حداقل امتیازات مصوب، مطابق مفاد مواد آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای اقدام خواهد شد.

ماده ۲۳

صورت‌های مالی مؤسسات حسابرسی باید توسط یکی از مؤسسات حسابرسی دیگر حسابرسی و ظرف مدت ۴ ماه پس از پایان سال مالی، توسط مؤسسه مورد رسیدگی به جامعه تسلیم گردد. انتخاب مؤسسات به‌عنوان حسابرسی به صورت متقابل و برای بیش از دو سال متوالی مجاز نمی‌باشد.

ماده ۲۴

در مواردی که داور و یا هیأت داوری معین شده توسط هیأت مدیره به‌عنوان داور مرضی‌الطرفین نسبت به موضوع مورد اختلاف رسیدگی و اعلام نظر می‌نماید، هزینه داوری به میزان ساعت صرف شده بابت جبران هزینه‌های انجام شده به تساوی از طرفین دریافت می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

تبصره: در مواردی که یکی از طرفین دعوا عضو جامعه نباشد، داوری مطابق ماده (۱۷) انجام و هزینه داوری از محکوم پرونده دریافت خواهد شد.

ماده ۲۵

سربرگ‌های مکاتباتی مؤسسات حسابرسی باید شامل نام مؤسسه حسابرسی و به دنبال آن عبارت حسابداران رسمی باشد. درج اسامی شرکا در سربرگ بلامانع است.

ماده ۲۶

مؤسسات حسابرسی می‌توانند رده‌بندی مؤسسه خود را از جامعه درخواست کنند. جامعه نیز بر اساس ضوابط و مقررات موجود پاسخ خواهد داد.

ماده ۲۷

چنانچه وضعیت مؤسسات حسابرسی با برخی از مواد این آیین‌نامه مطابقت نداشته باشد، مؤسسات ذی‌ربط مکلفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه نسبت به تطبیق شرایط خود اقدام نمایند در غیر این صورت عضو ذی‌ربط متخلف شناخته خواهد شد.

ماده ۲۸

کلیه دریافت و پرداخت‌های مؤسسه حسابرسی باید از طریق حساب‌های بانکی به‌نام مؤسسه انجام شود. انجام عملیات فوق از طریق حساب‌های بانکی به‌نام شرکا و مدیران مؤسسه حسابرسی مجاز نمی‌باشد. درخصوص پرداخت‌ها استفاده از تنخواه گردان با رعایت آیین‌نامه مصوب هیات مدیره مؤسسه بلامانع است.

ماده ۲۹

مؤسسه حسابرسی باید اقدامات لازم را نسبت به تعیین تکلیف شرکایی که در مؤسسه حسابرسی حضور تمام وقت ندارند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه (موضوع بند (ث) ماده (۱) اساسنامه جامعه)، انجام دهند.

ماده ۳۰

در صورت محکومیت هر یک از شرکا یا مدیران در استخدام مؤسسه حسابرسی به یکی از تنبیه‌های انضباطی بندهای (۴) و (۵) موضوع ماده ۳۶ اساسنامه جامعه، محکوم علیه مجاز به ارائه هرگونه خدمات حرفه‌ای به صاحبکاران مؤسسه در دوران محکومیت نمی‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی مؤسسات حسابرسی
موضوع ماده (۲۸) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۳۱

مؤسسه حسابرسی موظف است متناسب با برقراری فرآیندهای الکترونیکی و ایجاد سامانه‌های مربوط در جامعه حسابداران رسمی، فرآیندهای خود را الکترونیکی نموده و در انطباق با نیازهای اطلاعاتی جامعه به‌روزآوری نماید.

ماده ۳۲

مؤسسات حسابرسی باید با کلیه کارکنان خود قرارداد منعقد نمایند و نسخه‌ای از قرارداد نیز در اختیار کارمند مربوطه قرار داده شود.

ماده ۳۳

هرگونه دعوی در خصوص فعالیت‌های حرفه‌ای مرتبط شرکاء از یکدیگر یا از مؤسسه و یا از صاحبکاران و بالعکس در محاکم قضایی و همچنین احکام صادره در این خصوص باید در اسرع وقت توسط عضو به جامعه حسابداران رسمی اطلاع داده شود.

ماده ۳۴

این آیین‌نامه در ۳۴ ماده و ۲۰ تبصره در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۱۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی (۱۳۹۳/۹/۵، ۱۳۹۴/۱۰/۲۳ و...) به تصویب شورای عالی رسیده است. هرگونه تغییر در مفاد این آیین‌نامه با پیشنهاد کارگروه مؤسسات حسابرسی، تأیید هیأت مدیره و تصویب شورای عالی جامعه انجام خواهد شد.